

TÜRKİYE VE KUZEY MAKEDONYA EKONOMİK İLİŞKİLERİ

**İSTANBUL SANAYİ ODASI,
12 KASIM 2019**

SUNU PLANI

- 1. KUZHEY MAKEDONYA'YA İLİŐKİN ÖNEMLİ BİLGİLER**
- 2. TÜRKİYE – KUZHEY MAKEDONYA EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ**
- 3. SWOT ANALİZİ VE ÖNERİLER**

1. KUZHEY MAKEDONYA'YA İLİŐKİN ÖNEMLİ BİLGİLER

KONUM

Pan Avrupa Koridorları:

- Doğu- Batı Koridor 8, ve
- Kuzey- Güney Koridor 10

- Karayolu: 9,205 km
- Demiryolu: 900 km

Uluslararası havalimanları:

- Üsküp
- Ohri

Uluslararası limanlar*:

- Selanik (Yunanistan) : 250 km
- Durres (Arnavutluk) : 300 km

* Üsküpten mesafe

TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

Resmi Adı	Kuzey Makedonya Cumhuriyeti
Nüfus	2,1 milyon
Dil	Makedonca, Arnavutça
Din	Ortodoks (% 64,7), Müslüman (%33,3)
Yüzölçümü	25.713 km²
Başkent (nüfus)	Üsküp (500 bin)
Başlıca Şehirleri (nüfus)	Manastır (80 bin), Kumanova (71 bin), Pirlepe (68 bin), Kalkandelen (60 bin)
İklim	Kuzeyde kara iklimi, güneyde Akdeniz iklimi
Yönetim Şekli	Parlamber Demokrası
Para Birimi	Makedonya Denarı (MKD), Avro'ya bağı

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

	2017	2018	2019 (Tahmin)
GSYH (Cari fiyatlar, milyar \$)	11,3	12,7	12,7
Reel GSYH Artışı (Sabit fiyatlar, %)	0,2	2,7	3,2
Kişi Başına GSYH (Cari fiyatlar, \$)	5.449	6.100	6.097
Enflasyon Oranı (%)	1,4	1,5	1,3
İşsizlik Oranı (%)	22,4	20,7	17,9
Cari İşlemler Dengesi (milyon \$)	- 151	- 38	- 83

Kaynak: IMF, Ekim 2019

ULUSLARARASI ÜYELİKLER VE ANLAŞMALAR

- **İkili Anlaşmalar:** EFTA, Ukrayna ve Türkiye ile STA, Türkiye dahil 30 ülkeyle Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması ve Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşmaları.
- **Bölgesel Çoklu Anlaşmalar:** AB ile İstikrar ve Ortaklık Anlaşması, CEFTA (Makedonya, Arnavutluk, Moldova, Sırbistan, Karadağ, Bosna-Hersek ve Kosova)
- **Çok Taraflı Anlaşmalar:** IMF (1992), BM (1993), DTÖ ve WIPO (2003), FRANCOPHONIE ve AGİT.
- **Kredi Kaynakları:** Dünya Bankası (IBRD), Avrupa Yatırım Bankası (EIB), Uluslararası Para Fonu (IMF), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası (CEB).

YATIRIM ORTAMI

- **Doing Business 2020, İş Yapma Kolaylığında 17. sırada**
- **Yabancı yatırımcıya kısıtlama ya da ayrımcılık yok**
- **Karın yurtdışına transferi serbest**
- **Gelir vergisi %10; Kurumlar vergisi %10; KDV %18, %5**
- **Sosyal güvenlik ödemeleri % 27,5**
- **Asgari ücret net 200 €, ortalama ücret net 420, brüt 615 €**
- **Haftalık çalışma süresi 40 saat, günlük mesai en çok 10 saat**
- **Serbest bölge teşvikleri ve genel teşvikler**
- **MKD, Avro'ya bağlı; enflasyon sifıra yakın**
- **Nitelikli insan kaynağının göçü**
- **Olumlu Türk malı imajı**

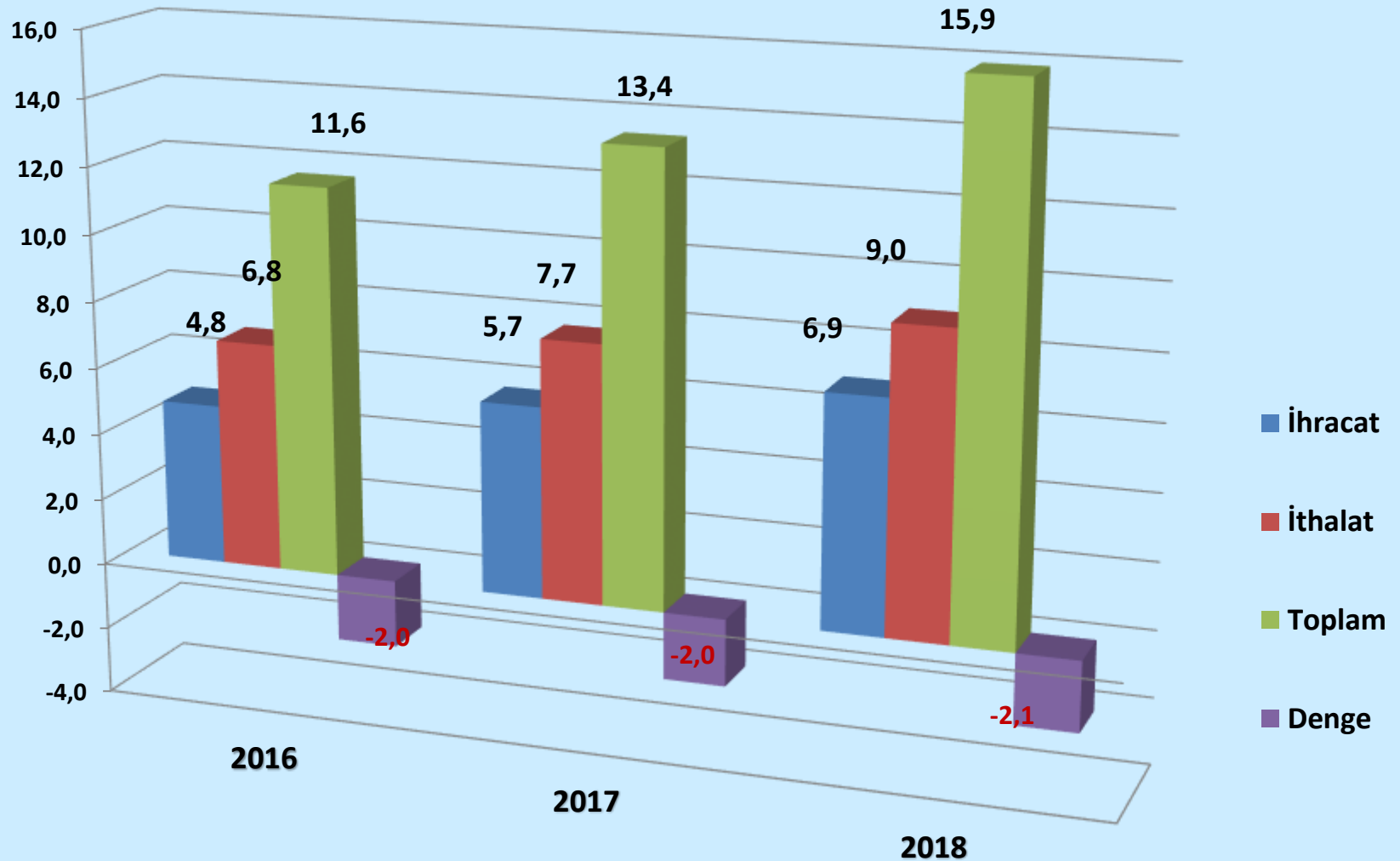

MAKEDONYA'NIN DIŞ TİCARETİ (milyar \$)

YIL	2016	2017	2018
İHRACAT	4,8	5,7	6,9
İTHALAT	6,8	7,7	9,0
HACİM	11,6	13,4	15,9
DENGE	- 2,0	- 2,0	- 2,1

MAKEDONYA'NIN DIŞ TİCARETİ (milyar \$)

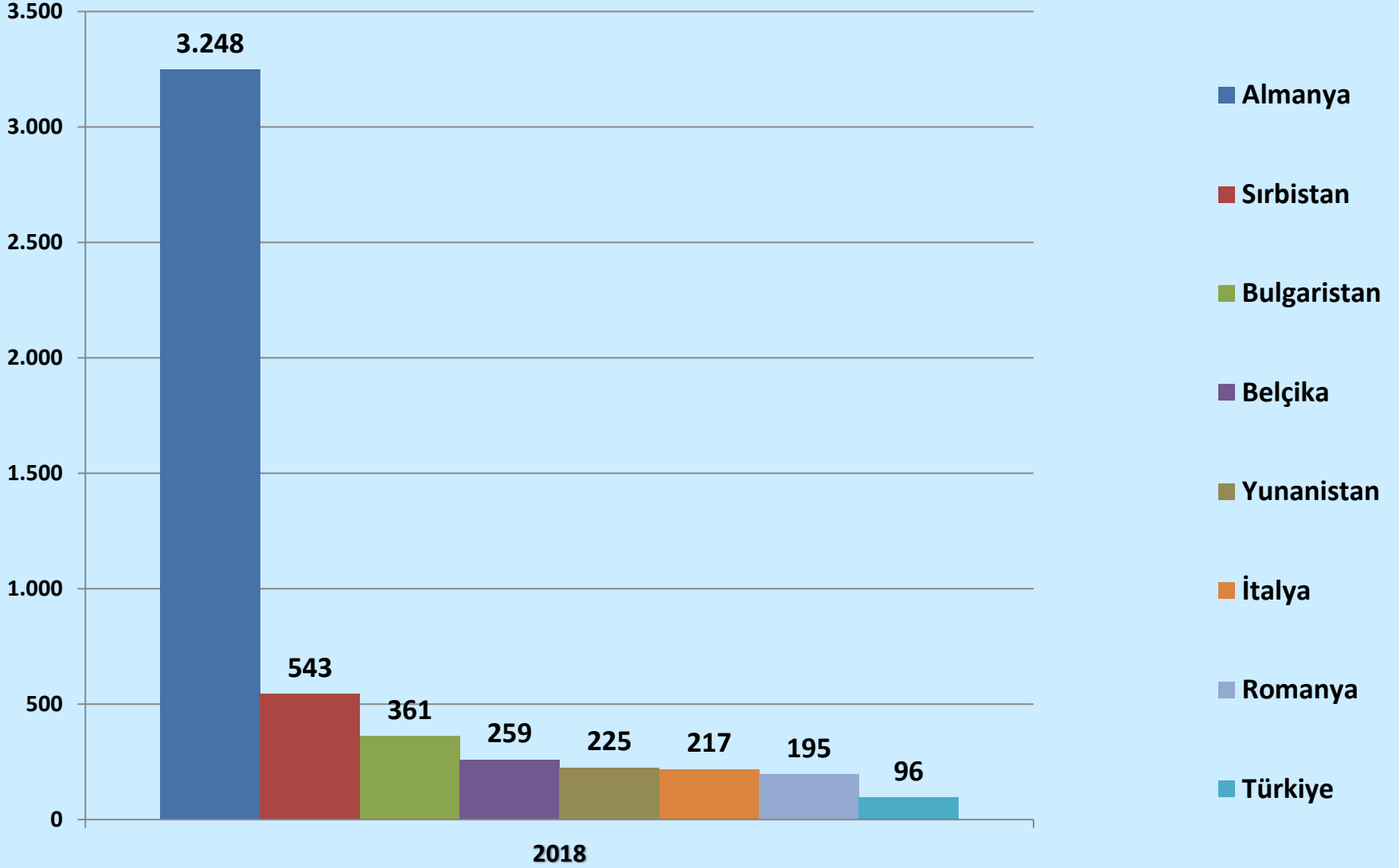
K. MAKEDONYA'NIN İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER (2018)

GTIP	Ürün Tanımı	İhracat (Milyon \$)	MK'ye İhracatta Payı
3815	Reaksiyon başlatıcılar, katalitik müstahzarlar	1.448	21%
8421	Santrifüjlü kurutma, arıtma, filtre cihazları	726	10,5%
8544	İzole edilmiş kablolar	618	8,9%
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar	239	3,5%
8702	Otobüs	207	3,0%
7306	Demir/çelik borular	165	2,4%
8537	Elektrik kontrol ve dağıtım tabloları	164	2,4%
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı ürünler	151	2,2%
2401	Yaprak tütün ve döküntüleri	138	2,0%
8708	Kara taşıtları aksam ve parçaları	137	2,0%

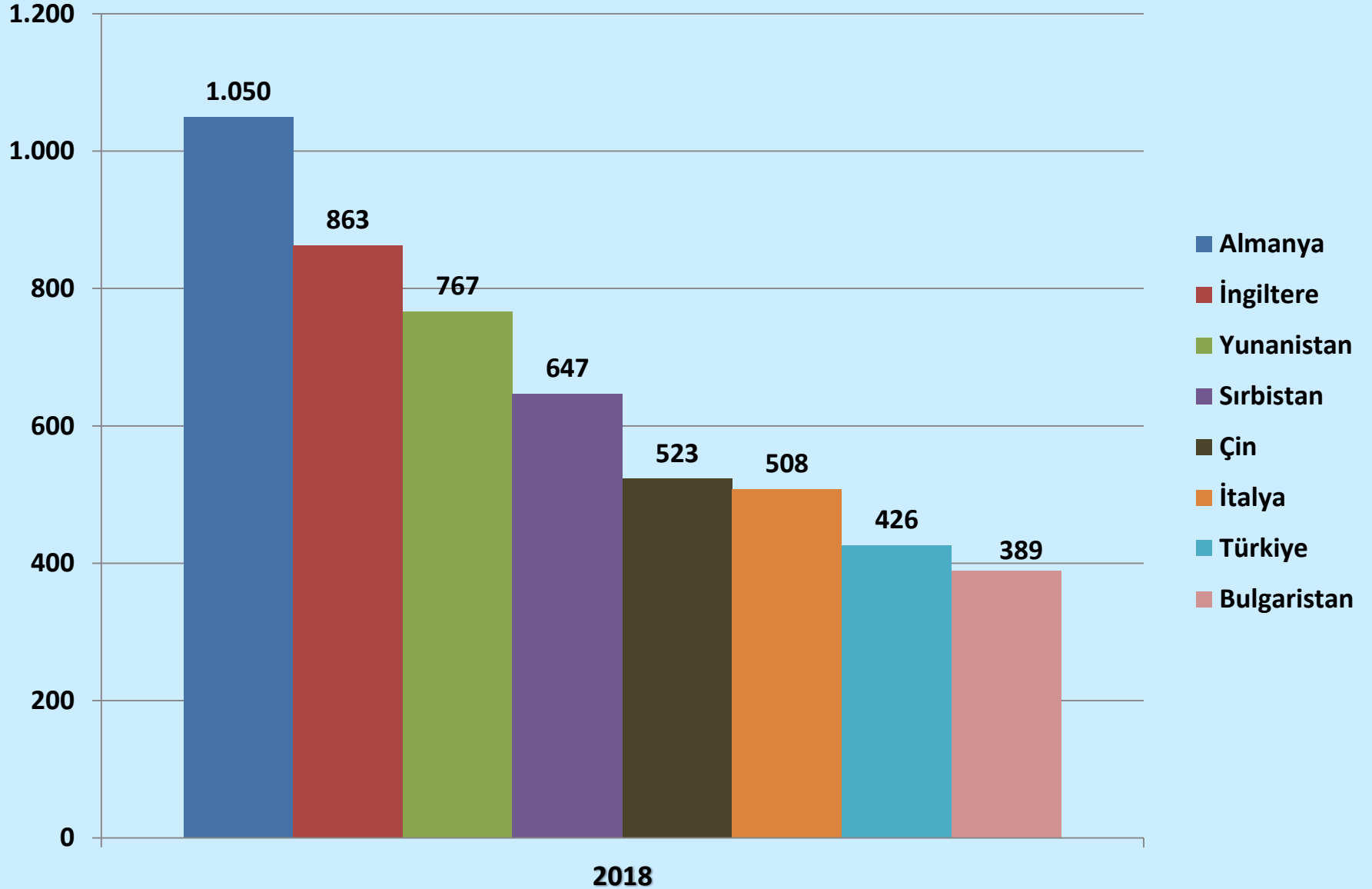
K. MAKEDONYA'NIN İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER (2018)

GTIP	Ürün Tanımı	İhracat (Milyon \$)	MK'ye İhracatta Payı
7110	Platin, paladyum	1.075	11,9%
2710	Petrol	604	6,7%
6909	Laboratuvarda kullanılan seramik eşyalar	381	4,2%
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı ürünler	267	3,0%
8544	İzole edilmiş kablolar	238	2,6%
8703	Otomobil	198	2,2%
3004	Tedavide kullanılan ilaçlar	177	2,0%
3824	Kimya sanayinde kullanılan kimyasal ürünler	144	1,6%
8536	Elektrik devresi teçhizatı	143	1,6%
2716	Elektrik enerjisi	134	1,5%

İHRACATTA BAŞLICA ÜLKELER (Milyon \$)

İTHALATTA BAŞLICA ÜLKELER (Milyon \$)

2. TÜRKİYE - KUZHEY MAKEDONYA EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE-MAKEDONYA DIŞ TİCARETİ (milyon \$)

YIL	2016	2017	2018
İHRACAT	378	360	397
İTHALAT	83	101	108
HACİM	461	461	505
DENGE	295	259	289

K. MAKEDONYA'YA İHRACATIMIZDA BAŞLICA ÜRÜNLER (2018)

GTIP	Ürün Tanımı	İhracat (1.000 \$)	MK'ye İhracatta Payı
3004	İlaçlar	10.214	2,6%
7604	Alüminyum profil	7.861	2.0%
9403	Diğer mobilyalar	7.698	1,9%
8544	İzole edilmiş kablolar	7.502	1,9%
5209	Pamuk mensucat	7.038	1,8%
3926	Plastik eşyalar	6.992	1,8%
6006	Diğer örme mensucat	6.799	1,7%
0805	Turunçgiller	6.792	1,7%
5702	Dokunmuş halılar	6.713	1,7%
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar	5.756	1,4%

K. MAKEDONYA'DAN İTHALATIMIZDA BAŞLICA ÜRÜNLER

GTIP	Ürün Tanımı	İthalat (1.000 \$)	MK'den İthalatta Payı
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı ürünler	37.299	34,6%
6902	Ateşe dayanıklı tuğlalar	8.067	7,5%
7309	Demir/çelik depolar	5.698	5,3%
5515	Diğer sentetik devamsız liften dokumalar	4.675	4,3%
5407	Sentetik filament liften kumaşlar	4.614	4,3%
8534	Baskı devreler	3.467	3,2%
5211	Pamuk mensucat	3.197	3,0%
3815	Reaksiyon başlatıcılar, katalitik müstahzarlar	3.009	2,8%
8516	Elektrikli su ısıtıcıları	2.768	2,6%
5903	Plastik kaplanmış mensucat	2.442	2,3%

TÜRK YATIRIMLARI

YATIRIMCILARIN KARŐILAŐTIĐI SORUNLAR

- Vergi hukuku ve diğer mevzuatlardaki sık değişiklikler,
- Sık yapılan ve uzun süren teftişler ve ağır ceza uygulamaları,
- Bürokrasinin gelişen mevzuatı uygulama bilgisinin yetersizliği,
- Faaliyet izni, inőaat ruhsatı vb. lisans süreçlerin çok uzun zaman alması,
- Adalet sisteminin etkin çalışmaması,
- Önemli ihalelerin sonuçlandırılmaması ve son aşamada yapılan iptaller...

3. SWOT ANALİZİ VE ÖNERİLER

SWOT ANALİZİ

S (GÜÇLÜ YÖNLER)	W (ZAYIF YÖNLER)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Konum ✓ Tarıma elverişli iklim ve araziler ✓ Düşük vergi oranları ✓ İstikrarlı Döviz Kuru ✓ Düşük enflasyon ✓ Ticari anlaşmalar ✓ TIDZ (Serbest Bölgeler)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Küçük bir pazar ❖ Değişken mevzuat ❖ Bürokrasi ❖ Altyapı yetersizliği ❖ Siyasi istikrarsızlık ❖ Verimsiz işgücü ❖ Adalet sisteminin çalışmaması
O (FIRSATLAR)	T (TEHDİTLER)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ AB'ye üyelik olasılığı ✓ Olumlu Türk malı imajı	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Beyin ve yetenek göçü

KUZEY MAKEDONYA'YA YATIRIM VE İHRACATIMIZI ARTIRMAYA YÖNELİK ÖNERİLER

- Tarım, hayvancılık ve işlenmiş tarım ürünleri sektörlerinde yatırım
- Enerji üretim ihaleleri
- Doğalgaz dağıtım ihaleleri
- Hedef pazarı Avrupa olan lojistik maliyeti yüksek ürünler için üretime yönelik yatırımlar (Serbest Bölgeler)
- Balkan ülkelerine pazarlamaya yönelik ofis, depo, showroom, mağaza yatırımları

SORULARINIZ ?

BÜNYAMİN KUTLU

**T.C. TİCARET BAKANLIĞI
İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

E-posta: kutlub@ticaret.gov.tr